ἀσεβεῖς πρωταιτίους καὶ ἀπονενοημένους φυγάδας καὶ ἀποστάτας ὀλεθρίους νὰ τοὺς μισῆτε καὶ νὰ τοὺς ἀποστρέφεσθε καὶ διανοίᾳ καὶ λόγῳ, καθότι καὶ ἡ ἐκκλησία καὶ τὸ γένος τοὺς ἔχει μεμισημένους, καὶ ἐπισωρεύει κατ' αὐτῶν τὰς παλαμναιοτάτας καὶ φρικωδεστάτας ἀράς· ὡς μέλη σεσηπότα τοὺς ἔχει ἀποκεκομμένους τῆς καθαρᾶς καὶ ὑγιαινούσης χριστιανικῆς ὁλομελείας. Ὡς παραβάται δὲ τῶν θείων νόμων καὶ κανονικῶν διατάξεων, ὡς καταφρονηταὶ τοῦ ἱεροῦ χρίσματος, τῆς πρὸς τοὺς εὐεργέτας εὐγνωμοσύνης καὶ εὐχαριστίας, ὡς ἐνάντιοι ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ὅρων, ὡς τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀθώων καὶ ἀνευθύνων ὁμογενῶν μας ἀσυνειδήτως τεκταινόμενοι, ἀφωρισμένοι ὑπάρχοιεν καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι καὶ τῷ αἰωνίῳ ὑπόδικοι ἀναθέματι, καὶ αὐτοὶ καὶ ὅσοι τοῖς ἴχνεσιν αὐτῶν κατηκολούθησαν ἢ κατακολουθήσωσι τοῦ λοιποῦ, ἂν μὴ θελήσωσιν ἐννοῆσαι τὴν ἁρπαγὴν καὶ ἀπάτην, καὶ ἐπιστραφῆναί τε καὶ βαδίσαι τὴν εὐθεῖαν τῆς σωτηρίας ὁδόν· ἂν δὲν ἀναλάβωσιν, ὅ ἐστι, τὸν ἐντελῆ χαρακῆρα τοῦ ῥαγιαδικοῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος!

Τὰ αὐτὰ δὲ καὶ κατὰ τῆς ἀρχιερωσύνης σας καὶ ἱερωσύνης σας ἐπανατείνομεν, ἐὰν μὴ βαδίσητε εἰς ὅσα ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἀποφαινόμεθα διὰ τοῦ παρόντος ἐκκλησιαστικῶς· ἐὰν δὲν δείξητε ἐν ἔργῳ τὴν ἐπιμέλειάν σας καὶ προθυμίαν εἰς τὴν διάλυσιν τῶν σκευωριῶν, εἰς τὴν ἀναστολὴν τῶν καταχρήσεων καὶ ἀταξιῶν, εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῶν πλανηθέντων, εἰς τὴν ἄμεσον καὶ ἔμμεσον καταδρομὴν καὶ ἐκδίκησιν τῶν ἐπιμενόντων εἰς τὰ ἀποστατικὰ φρονήματα· ἐὰν δὲν συμφωνήσητε τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ἐὰν καθ' οἱονδήποτε τρόπον δολιευθῆτε καὶ κατενεχθῆτε κατὰ τῆς κοινῆς ἡμῶν εὐεργέτιδος κραταιᾶς βασιλείας, ἔχομεν ὑμᾶς ἀργοὺς πάσης ἱεροπραξίας καὶ τῇ δυνάμει τοῦ παναγίου πνεύματος ἐκπτώτους τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀρχιερωσύνης καὶ ἱερωσύνης καὶ τῷ πυρὶ τῆς γεέννης ἐνόχους, ὡς τὴν κοινὴν τοῦ γένους ἀπώλειαν προτιμήσαντας.

Οὕτω τοίνυν γινώσκοντες ἀνανήψατε πρὸς θεοῦ καὶ ποιήσατε καθὼς γράφομεν ἐκκλησιαστικῶς καὶ γενικῶς παρακελευόμεθα, καὶ μὴ ἄλλως ἐξ ἀποφάσεως· ὅτι περιμένομεν κατὰ τάχος τὴν αἰσίαν τῶν γραφομένων ἀποπεράτωσιν, ἵνα καὶ ἡ τοῦ θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

ϛωκα' ἐν μηνὶ Μαρτίῳ 23.

Ὑπεγράφη ἐπάνωθεν τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ τῆς μακαριότητός του καὶ πάντων τῶν συναδέλφων ἁγίων ἀρχιερέων.

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἀποφαίνεται. Ὁ Ἱεροσολύμων Πολύκαρπος συναποφαίνεται. Ὁ Καισαρείας Ἰωαννίκιος, ὁ Νικομηδείας Ἀθανάσιος, ὁ Δέρκων Γρηγόριος, ὁ Ἀδριανουπόλεως Δωρόθεος, ὁ Βιζύης Ἱερεμίας, ὁ Σίφνου Καλλίνικος, ὁ Ἡρακλείας Μελέτιος, ὁ Νικαίας Μακάριος, ὁ Θεσσαλονίκης Ἰωσήφ, ὁ Βεροίας Ζαχαρίας, ὁ Διδυμοτείχου Καλλίνικος, ὁ Βάρνης Φιλόθεος, ὁ Ῥεντος Διονύσιος, ὁ Κυζίκου Κωνσταντῖνος, ὁ Χαλκηδόνος Γρηγόριος, ὁ Τουρνάβου Ἰωαννίκιος, ὁ Πισιδίας Ἀθανάσιος, ὁ Δρύστας Ἄνθιμος, ὁ Σωζοπόλεως Παΐσιος, ὁ Φαναρίου καὶ Φαρσάλων Δαμασκηνός, ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης Ἄνθιμος.

Ὁ ἀφορισμὸς οὗτος ἀπεστάλη μετὰ πάσης σπουδῆς δι' εἰδικῶν ἐξάρχων πρὸς πάσας τὰς διευθύνσεις, συνοδευόμενος καὶ δι' ἐγκυκλίων τοῦ Πατριάρχου νουθετικῶν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς προύχοντας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Αὐτοστιγμεὶ δὲ ἀνεχώρησαν μετὰ Τούρκων Ταταρέων ὁ μὲν Ρέοντος Διονύσιος εἰς Πελοπόννησον, ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης Ἄνθιμος εἰς τὴν Στερεὰν καὶ τρίτος εἰς τὸ Αἰγαῖον, ὡς εἰς τὰ μᾶλλον ὕποπτα μέρη (Φ. Α' 113). Διὰ τὰς ἡγεμονείας δὲ συνετάχθη εἰδικώτερος ἀφορισμὸς ὀνομάζων τὸν μὲν Ὑψηλάντην Κακοαλέκον τὸν δὲ Σοῦτσον Κακομιχάλην, ὅστις διεβιβάσθη ἐπιταγῇ τῆς Πύλης πρὸς τὰς ἐν Κ)πόλει πρεσβείας, ἀποστειλάσας τοῦτον πρὸς τοὺς ἐν Μολδοβλαχίᾳ προξένους πρὸς ἀσφαλεστέραν γνωστοποίησιν.

Ὁ Κ. Ράμφος ἐδημοσίευσε παράδοσίν τινα περὶ λύσεως τοῦ ἀφορισμοῦ, ἀσπαστὴν γενομένην ἐν Κ)λει. Κατὰ τὰ θρυλλούμενα τρεῖς ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς Μεγάλης Δευτέρας (4 Ἀπριλίου) ὁ Γρηγόριος κατελθὼν μυστικῶς μετὰ τῶν Μητροπολιτῶν Δέρκων, Ἐφέσου, Χαλκηδόνος, Νικομηδείας καὶ Νικαίας εἰς τὸν ναὸν τῶν Πατριαρχείων ἀνεκοίνωσε μετὰ κατανυκτικὴν προσλαλιὰν εἰς αὐτοὺς ὅτι πρὸ δύο ἡμερῶν μυστηριώδης φωτεινὴ μορφὴ συνέστησεν αὐτῷ νὰ εὐλογήσῃ οὓς κατηράσθη καὶ νὰ ἑτοιμασθῇ διὰ τὸ μαρτύριον. Συστήσας δὲ αὐτοῖς νὰ ἀνάψωσι τὰς λαμπάδας τῆς Ἁγ. Τραπέζης καὶ νὰ ἐνδυθῶσι τὰς ἀρχιερατικὰς αὐτῶν στολὰς ἔλυσεν ἐν γενικοῖς δακρύοις τὸν ἀφορισμὸν ὃν καὶ ἐνέπρησεν (Ἀγγ. Α' 249—253). Ἡ μετὰ ἥμισυν μῆνα ἀπόφασις περὶ λύσεως τοῦ ἀφορισμοῦ καὶ ἡ δῆθεν συμμετοχὴ εἰς αὐτὴν τοῦ τεθνεῶτος ἤδη Ἐφέσου καὶ τῶν κατὰ τὴν 4 Ἀπριλίου φυλακισμένων Δέρκων καὶ Νικομηδείας μειοῦσι τὴν πιθανότητα βασιμότητός τινος τῆς παραδόσεως, ἣν ἀνέγραψε καὶ ὁ Μ. Οἰκονόμου (σελ. 106).

Ἡμεῖς τὴν δημιουργίαν αὐτῆς ἀποδίδομεν εἰς τὴν προσπάθειαν ἐνίων χρονογράφων ὅπως μετριάσωσι τὴν εὐθύνην τοῦ Γρηγορίου ἐπὶ τῷ ἐκδοθέντι ἀφορισμῷ. Καὶ ἄλλοι μὲν παρέστησαν ὅτι ὑπέ-